

JOAN F. MIRA

“Al llarg de la història moderna i contemporània, i salvant alguns casos singulars, les revolucions tenen com a resultat habitual la instauració d’una dictadura. Ni la revolució francesa, ni la russa, ni la “nacional-sindicalista”, ni la xinesa de Mao, ni la castrista cubana, no en són cap excepció. I la longevitat de la retòrica, ja ho hem vist, pot tenir efectes ben funestos”

Revolucions

No sé, ara mateix, quan començà a circular la paraula: revolució. En el sentit que ara l’emprem, no crec que tinga una antiguitat clàssica: quan hi havia un alçament, una sublevació (que és quan els que estan a baix puguen o volen pujar: sublevació), un canvi de govern o de sistema polític, els noms podien ser diversos, però la idea no era la de “revolució”. No la gastaven els grecs, entre altres coses perquè la paraula que més s’hi aproxima seria *katastrofé*, i ja veuen on ens podria portar tot això: també *revolutio* en llatí indica un moviment aproximat al del grec: allò que estava a baix puja, i la part de dalt baixa: el moviment d’una roda. La qüestió és que si es produeix la revolució, o la *katastrofé*, el moviment s’acaba quan s’ha produït el gir de la roda. Perquè si no s’acaba, vol dir que tornaria a baixar, a girar en el mateix sentit, i a pujar i baixar una altra vegada, etcètera: seria la revolució permanent, o més ben dit, una successió inacabable de revolucions i contrarevolucions incessants. Una cosa impossible, un caos perpetu, o una *contradictio in terminis*. De manera que les revolucions tendeixen a deixar de ser revolucions en el moment mateix que triomfen, i la idea de “revolució permanent” és una pura impossibilitat lògica (a més d’històrica). Això, que sembla pura especulació lingüística, té sovint conseqüències terribles en la pràctica: els titulars, beneficiaris i amos de la revolució triomfant, insisteixen anys i anys en la continuïtat revolucionària com a manera d’assegurar-se el poder, que és del que generalment es tracta. No importa de quina “revolució” parlem: a Espanya, vint o trenta anys després d’acabada la guerra civil, els papers administratius, els discursos i les cartes de la burocràcia del règim encara acabaven “Por Dios, Espanya y la Revolución Nacional Sindicalista”. Franco era, doncs, els seus últims anys, un revolucionari d’edat ben avançada, titular i conservador d’aquella dictadura reaccionària que paradoxalment era sindicalista de nom. Cap problema. Castro, en aquesta edat ja pròxima a la dels últims anys de Franco, també és titular de la revolució passada, d’una revolució de fa més de quaranta anys (però aquesta sí que, inicialment, era revolució revolucionària) que manté el nom per mantenir el contrari del que hauria de voler dir: “revolució”, per al castrisme, ja fa dècades que és contrarevolució, no canviar res, mantenir la immobilitat perfecta del poder, independentment dels seus efectes. De manera que, per fer que res no canvie i que la més mínima “revolució” siga impossible, la retòrica oficial insisteix en el nom sagrat: Revolució. I en el seu nom es pot emmordassar tota paraula lliure, instaurar el control més rigorós a través de comissions de barri i de carrer que vigilen els veïns, empresonar i condemnar a voluntat. El líder màxim encara encarna, disfressat, aquella revolució que tant ens enlluernà el primer any (el segon any ja no tant, els anys següents ja es va veure què era i on anava), encara justifica la inèrcia, la paràlisi, la immobilitat i el rigor del control en nom de la “revolució”. I qui vol canviar alguna cosa, qui vol respirar, parlar, retrobar un camí pacífic cap a la llibertat i el benestar, és, paradoxalment, un “contrarevolucionari”.

És cosa certa i comprovada, d’altra banda, que al llarg de la història moderna i contemporània, i salvant alguns casos singulars, les revolucions tenen com a resultat habitual la instauració d’una dictadura. Ni la revolució francesa, ni la russa, ni la “nacional-sindicalista”, ni la xinesa de Mao, ni la castrista cubana, no en són cap excepció. I la longevitat de la retòrica, ja ho hem vist, pot tenir efectes ben funestos. Com ara la condemna d’un nombre impressionant de cubans a un nombre inhumanament escandalós d’anys de presó pel curiós delictes d’ocupar-se en “activitats contrarevolucionàries”, com són pensar, parlar, llegir i escriure. M’hauria agradat veure l’escàndol en els ulls i en les declaracions d’algun líder “revolucionari” de per ací prop, com ara el senyor Llamazares (i els seus seguidors domèstics), però només he vist paraules tèbies i excuses. Deu ser que també volen “defensar la revolució” que Castro manté momificada i lúgubre. Deu ser que estan d’acord amb la patètica i miserable carta dels “intel·lectuals” cubans que justifiquen l’afusellament i la presó. Deu ser qualsevol cosa de les que jo no puc ni tan sols entendre. O que entenc massa i tot.